

Nr 331.

Av herr Christenson i Malmö, om höjning av de olika försvarsgrenarnas mathållningsanslag.

I statsverkspropositionens fjärde huvudtitel föreslås under rubriken mathållning m. m. för respektive armén, marinen och flyget ett sammanlagt förslagsanslag på 53 275 000 kronor.

I syfte att stimulera de värnpliktigas intresse för utbildning och ernå ökad effektivitet under densamma ha särskilda bestämmelser meddelats i kommandoväg, möjliggörande för förbandschefer att meddela värnpliktiga för ådagalagda goda prestationer särskild ledighet. Detta är i och för sig en god sak, men det kan dock ifrågasättas om icke mer kan göras. Nära till hands ligger då att öppna sådana möjligheter för förbandscheferna att dessa vid särskilt goda prestationer av de värnpliktiga finge i uppmuntrande syfte tillhandahålla sådana av de värnpliktiga mycket uppskattade njutningsmedel som tobaksvaror och choklad, vilka de värnpliktiga från deras civila verksamhet vant sig vid men som de under militärtjänstgöringen av kostnadsskäl som regel icke kunna hålla sig med i normal utsträckning. Sådan möjlighet föreligger undantagsvis vid övningar under sådana förhållanden, att krigsförplägnadsreglementets bestämmelser tillämpas.

Befälet har vissa strängt begränsade möjligheter att i uppmuntrande syfte för kronans medel tillhandahålla de värnpliktiga vissa uppskattade njutningsmedel, såsom tobaksvaror och choklad. Inskränkningar innebära bland annat att övningarna i regel skola ha minst tre dagars varaktighet, äga rum utanför garnisonsorten m. m. Krigsförplägnadsreglementets bestämmelser kunna då i vissa avseenden träda i kraft och en utdelning av njutningsmedel (tobak, choklad) kan ske per vecka till en tredjedel av krigsportionens värde eller f. n. ca 65 öre. Vidare kan regementschef tillhandahålla viss extra förplägnad för lägerkassemedel, varvid även dylik utdelning kan äga rum. Lägerkassemedlen ha emellertid en mångsidig användning vid regementena och kunna endast i mycket begränsad utsträckning beräknas för här avsett ändamål.

Enligt min mening äro dessa bestämmelser för snäva för att giva de militära myndigheterna tillräckliga möjligheter att genom utdelning av tobak eller dylikt vid särskilt krävande övningar stimulera värnpliktiga till optimala prestationer. Jag anser att denna fråga är av sådan vikt och betydelse att bestämmelsen bör ändras i syfte att medgiva utdelning i större omfattning än hittills. Någon ändring beträffande användningen av lägerkassemedel synes mig icke böra sättas i fråga. Däremot böra särskilda anslagsmedel anslås för detta ändamål. Om man beräknar 5 öre per man och dag under första tjänstgöringen och 10 öre per man och dag under repetitions-

övningarna skulle kostnaden uppgå till ca 795 000 kronor. Denna kostnad bör upptagas på försvarsgrenarnas mathållningsanslag, och erforderliga ändringar för tillhandahållande av tobaksvaror (choklad) införas i vederbörliga intendenturunderhållsreglementen (motsvarande) under de paragrafer, som reglera mathållning å stationeringsorten. Med dessa resurser skulle det bli möjligt att under en första tjänstgöring utdela i medeltal tre askar å 10 cigaretter per tvåmånadersperiod och under repetitionsövningen 3 askar å 10 cigaretter. Härvid bör beaktas att detta är en medeltalssiffror. Restriktionerna att utdelning endast kan ske vid 3-dagarsövning utanför garnisonsorten synas mig böra bortfalla. Det torde lämpligen ankomma på regementschef (motsvarande chef) att bestämma ganska fritt över medelsanvändningen för angivet ändamål inom den givna ekonomiska ramen vid nattövning, ansträngande tjänst och vakttjänstgöring m. m.

Det förtjänar påpekas, att den beräknade utgiften för statskassan till stor del är skenbar. På grund av den höga indirekta beskattningen å ifrågasvarande varor, tobak, choklad, återgår huvuddelen till statskassan i skatt.

På grund av det anförda hemställes,

att riksdagen måtte besluta,

dels att försvarsgrenarnas mathållningsanslag måtte ökas med sammanlagt 795 000 kronor,

dels att hos Kungl. Maj:t anhålla, att föreskrift om visst tillhandahållande av tobaksvaror (choklad o. s. v.) måtte i erforderlig utsträckning införas i vederbörliga av Kungl. Maj:t fastställda intendenturunderhållsreglementen under de paragrafer, som reglera mathållning å stationeringsorten.

Stockholm den 26 januari 1952.

Carl Christenson,
Malmö.